

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення мінімального посадового окладу (тарифної ставки) залежно від розміру мінімальної заробітної плати) (реєстр. № 6146 від 10 березня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні на відповідність Конституції України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення мінімального посадового окладу (тарифної ставки) залежно від розміру мінімальної заробітної плати) (реєстр. № 6146 від 10 березня 2017 року), поданий народними депутатами України А. Ільюком, В. Остапчуком, Є. Геллером, та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою удосконалення норм законодавства України щодо оплати праці працівників, які відновлять диференціацію заробітної плати залежно від характеру, компетентності та ступеня відповідальності роботи, яку виконує той чи інший працівник.

Законопроектом пропонується, шляхом внесення змін до Кодексу законів про працю України, законів України «Про оплату праці», «Про підвищення престижності шахтарської праці», «Про державну службу», Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» відновити встановлення мінімального посадового окладу (тарифної ставки) залежно від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня календарного року. При цьому, використовувати мінімальну заробітну плату: як розрахункову величину для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат; як розрахункову величину у колективних договорах та угодах всіх рівнів.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є незалежною, демократичною, правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Відповідно до Основного Закону України усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (статті 21, 22).

Відповідно до частин першої, другої статті 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується, а також держава створює умови для повного здійснення громадянина права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом, право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом (частини четверта, сьома статті 43 Конституції України).

Згідно із частиною третьою статті 46 Конституції України пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

У підпункті 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 15 жовтня 2013 року № 8-рп/2013 Конституційний Суд України зазначив, що Основний Закон України, проголосивши Україну соціальною, правовою державою, визначив зміст і спрямованість діяльності держави, зокрема її обов'язок щодо утвердження, забезпечення і гарантування прав і свобод людини (статті 1, 3). Складовою цього обов'язку є забезпечення державою соціальної спрямованості економіки, створення умов та гарантування можливостей для громадян заробляти собі на життя працею і своєчасно одержувати винагороду за працю (частина четверта статті 13, частини перша, друга, сьома статті 43 Конституції України). Конституційний Суд України в Рішенні від 29 січня 2008 року № 2-рп/2008 також зазначив, що право заробляти собі на життя є невід'ємним від права на саме життя, оскільки останнє є реальним лише тоді, коли матеріально забезпечене (абзац другий підпункту 6.1.1 підпункту 6.1 пункту 6 мотивувальної частини).

Згідно зі статтею 1 Конвенції Міжнародної організації праці «Про захист заробітної плати» № 95, ратифікованої Україною 30 червня 1961 року, термін «заробітна плата» означає, незалежно від назви й методу обчислення, будь-яку винагороду або заробіток, які можуть бути обчислені в грошах, і встановлені угодою або національним законодавством, що їх роботодавець повинен заплатити працівникові за працю, яку виконано чи має бути виконано, або за послуги, котрі надано чи має бути надано. Цьому визначенню відповідає поняття заробітної плати, передбачене у частині першій статті 94 Кодексу і частині першій статті 1 Закону, як винагороди, обчисленої, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган (роботодавець) виплачує працівникові за виконану ним роботу.

У Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Відповідно до пунктів 1, 6, частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; основи соціального захисту; засади регулювання праці і занятості.

Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України, до повноважень якої належить прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення мінімального посадового окладу (тарифної ставки) залежно від розміру мінімальної заробітної плати) (реєстр. № 6146 від 10 березня 2017 року), поданий народними депутатами України А. Ільюком, В. Остапчуком, Є. Геллером, та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ